

dynus, kur būtų apžvelgiami neišlikę žodžiai ir jų pakaitalai.

Po specialų referatą skirta graikų (ypač paskiausiems H. Frisko ir P. Šantrėno) ir sen. airių kalbos (Ž. Vandrijeso) etimologijos žodynams. O. Panaglis ir B. Kovalis rašo apie frigų kalbos, kurios įrašų visai nedaug, ir tie patys paprastai sunkiai skaitomi bei skaidomi žodžiais, etimologijos žodyno rengimo specifika (kartu informuojama apie tokio žodyno, jau kiek anksčiau planuoto 1977 m. mirusio O. Haso, realizavimą Zalcburge).

M. Mairhoferis, bemaž tris dešimtmečius savo gyvenimo jau atidavęs nesenai baigtam leisti daugeliu atžvilgių pavyzdžiam keturtomiui senovės indų kalbos etimologijos žodynui, dabar sakosi rengiąs dar kitą tos kalbos etimologijos žodyną. Pasvarstęs išdėstymo tvarkos alternatyvas (ar alfabetiškai, ar pagal kilmės pobūdį bei šaltinius, pagal temines grupes, pagal epochas), jis mano būsią tikslinga naujajame žodyne atskirai (pirmojoje dalyje) apžvelgti „senesniosios kalbos“ (pirmiausia vedų, taip pat Paninio ir kitų ankstyvojo sanskrito atstovų) leksiką (čia būsią beveik šimtas procentų visų žodžių, turinčių rimtai pamatuotus indoeuropietiškus aiškinius) ir atskirai (antrojoje dalyje) „naujesniosios kalbos“ (viso likusio sanskrito, paliudyto ne anksčiau kaip epuose). Šitaip skirti esą tiek pat būtina, kaip kad būtina nejungti į vieną knygą senovės graikų etimologijos žodyno su vidurinėsios ir naujosios graikų kalbos etimologijos žodynu. B. Šleratas apžvelgia žymesnius iranėnų kalbų (ypač¹ senųjų) leksikografijos darbus, paprastai turinčius daugiau ar mažiau etimologijos elementų.

V. Vinteris skaitytojus supažindina su savo *Etymologicum Tocharicum*. Kadangi dar ne visi paminklai paskelbti ir apdoroti (ypač tocharų B), *Etymologicum* ketinąs leisti ne žodyno pavidalo, o kaip palaidų lapų rinkinį. Taip ateityje būsią nesunku įterpti lapus su nauja medžiaga. Kritikai iškėlus kitokių aiškinimų, būsią galima atsakančius lapus pakeisti. Vartotojas lapus galėsią susi-

dėlioti kaip tinkamas (tad autoriui atkrintanti ir indišką ar europietiškos alfabeto tvarkos pasirinkimo problema). Alfabetinės vietos nepaisymas dar tuo patogu, kad leisiąs susijusių žodžių straipsnius vienu sykiu apdoroti.

J. Tišleris praneša, kad jau esąs parašęs trečdalį hetitų kalbos etimologijos žodyno, o likusią dalį turįs kartotekos pavidalo. Plačiai dėstomi hetitų etimologijos specifiniai sunkumai: nepakankamas filologinis leksikos apdorojimas, dar ne visų fonetinių dėsnių pažinimas ir pan.

Iš šio atpasakojimo, nors trumpučio ir paviršutiniško, gal jau bus matyti, kad prof. A. Bamesbergeriui tikrai yra pasisekę parengti ir išleisti labai informatyvią ir įdomią knygą, už kurią jam bus dėkingi ne tik etimologai, bet ir kiti etimologijos literatūros skaitytojai.

V. Urbutis

Ponto-Baltica, I. *Academia di Scienze e Lettere „La Colombaria“*. — Editrice Nagard, 1981. — 179 p.

Prieš keletą metų baltistus ir indoeuropeistus nudžiugino žinia, kad Italijoje rengiamasi pradėti leisti naują žurnalą „Ponto-Baltica“. Ir štai 1981 metais sulaukėme pirmojo šio žurnalo tomo. Kaip rašo įvade „Ponto-Baltica“ vyriausiasis redaktorius C. A. Mastrellis, „vienas žurnalo tikslų — nušviesti kalbos, literatūros, etinės ir politinės istorijos, liaudies tradicijų ir materialinės kultūros problemas“, būdingas dabar gyvenančioms ir kažkada išnykusioms tautoms, įsiterpusioms tarp Juodosios ir Baltijos jūrų. Baltistų dėmesio šis žurnalas nusipelno pirmiausia dėl to, kad į tų tautų skaičių įeina ir lietuviai su latviais bei prūsais.

Primintina, kad Italijos Rytų Europos institutas XX a. pirmaisiais dešimtmečiais pradėjo leisti net 6 periodinius leidinius, skirtus savo regiono kalbos ir kultūros specifikai. Tarp tų leidinių buvo ir baltistų palankiai su-

tiktas „Studi Baltici“ – pirmas ne tik užsienio, bet ir apskritai baltistinis žurnalas, kurio pirmasis tomas pasirodė 1931 m. „Ši svarbi ir intensyvi kultūrinė veikla buvo nutraukta II Pasaulinio karo; vis dėlto Toskanos mokslų ir literatūros akademijos „La Colombaria“ iniciatyva atgimė „Studi Baltici“, – rašoma įvade, bet, mirus žurnalo iniciatoriui G. Devotui, išėjo tik vienas, iš eilės dešimtas tomas (1969 m.), skirtas G. Devoto septyniasdešimtmėčiui.

Kad ši tradicija iš viso nenutrūktų, minėta akademija nutarė leisti jungtinį plačios tematikos žurnalą, kurio pirmajame tome skelbiama nemaža ir baltistinių arba su baltistika glaudžiai susijusių darbų. Juos čia plačiau ir norėtusi aptarti.

Daugiausia vietos tome užima M. M. Radulescu studija „Bendri dakų-rumunų ir baltų leksikos elementai“ (p. 15–113). Kaip žinoma, dakų-rumunų (toliau DR.) leksikoje nemaža substratinių elementų (iš lotynų, slavų, vengrų ir kt. kalbų). Dėl daugelio jų anksčiau ir ypač dabar daug diskutuojama (substratu bandyta aiškinti ir M. Radulescu analizuojamus žodžius). Pastaruoju metu pasirodė darbų, kurių autoriai – tarp jų ir baltistams gerai pažįstami I. Duridanovas bei A. Vraciu – atmeta substratinį atskirų DR. žodžių aiškinimą ir laiko juos autochtoniškais, savo nuomonę grįsdami baltų kalbų paralelėmis. M. Radulescu studija yra stambiausias tokio pobūdžio darbas, kuriame bandoma parodyti 42 DR. žodžių grupių dakiška ir ilyriška kilmė, remiantis lyginimu su baltų kalbų leksika (beje, autorius primena, kad tai nėra išsami bendros DR.–baltų leksikos analizė).

Po trumpos įžangėlės abėcėlės tvarka pateikta analizuojama DR. leksika, išryškintos visos jai būdingos reikšmės, trumpai pakomentuoti kilmės aiškinimai ir pagaliau aptarti giminiški, autoriaus nuomone, baltų ir, jeigu yra, kitų ide. kalbų žodžiai. Rumunų kalbos leksika pateikta, kiek galima susiorientuoti ne specialistui, labai išsamiai – apžvelgti ne tik apeliatyvai, bet ir antroponimai bei toponi-

mai, nurodyti skoliniai kitose kalbose. To negalima pasakyti apie baltų kalbas (daugiausia operuojama lietuvių bei latvių kalbų duomenimis), kadangi pagrindiniai leksikografijos šaltiniai Radulescu buvo A. Kuršaičio „Lietuvių–vokiečių kalbų žodynas“ (4 t., Göttingenas, 1968–1973), M. Niedermanno, A. Senno, F. Brenderio ir A. Salio „Lietuvių rašomosios kalbos žodynas“ (4 t., Heidelbergas, 1923–1968) ir Miülenbacho-Endzelyno žodynas, o iš etimologijos literatūros – E. Fraenkeliui bei Miülenbacho-Endzelyno žodynai. Darbe, kuriame bandoma pateikti ne vieną naują baltų žodžių etimologiją ar patikslinti iki šiol buvusias, paremti kurią nors iš konkuruojančių, vargu ar galima apsieiti be akademinio „Lietuvių kalbos žodyno“, K. Būgos veikalu, V. Urbučio, A. Sabaliausko, V. Mažiulio, V. Toporovo bei kitų etimologijos tyrinėjimų (iš naujesnės baltistinės etimologijos literatūros pasinaudota tik E. Hampo straipsniais, beje, neretai diskusiniais). Dėl šių ir kitų priežasčių autoriaus tyrinėjamos problemos baltistinis aspektas beveik nepastūmėtas į priekį: baltų žodžių etimologizavimas dažnai atrodo dirbtinis, esama aiškių apsirikimų. Pavyzdžiui, visiškai neaišku, kuo Radulescu remiasi, teigdamas, kad la. *pluôksna*, *pluoksts* ‘(akies) vokas’ esą dūriniai (p. 58), juk kartu su lie. *pluo(k)štas* – tai lie. *plàkti*, la. *plakt*, lie. *plókščias* šeimos žodžiai (suprantama, jei -k- laikysime pirminiu; žr. Fraenkel LEW 632–3). Siedamas DR. *strúngã* ‘siauras praėjimas, sąsiauris’ (turi ir daugiau reikšmių) su la. *strùoga*¹ ‘siauras tarpas tarp dviejų pastatų ar miškų’, autorius suponuoja la. praformą **strùga* < **strunga* (p. 63), tačiau *ù* virtimas *uo* latvių kalbai nebūdingas. Nieko čia nepadedą ir tokios lie. žem. paralelės, kaip *siuolas* ‘siūlas’, *špuolē* ‘špūlē’ etc. – čia

¹ Kadangi šis žodis iš tarmių su dviem priegaidėmis, turėtų būti *strùoga*² (žr. ME III 1098). Klaida, matyt, perimta iš Fraenkel LEW 928.

ū išvirtęs į *uo* neseniai, greičiausiai dėl hiperkorekcijos²; hiperkorekciniumi laikytinas ir *un* (= *un*, *u*) žem. žodyje *gūnžys* 'gūžys'³. Taigi nepaisant DR. ir latvių kalbos žodžių semantinio atitikimo, abejonę kelia formalusis jų ryšys (beje, minimas latvių žodis neturi patikimos etimologijos). Šitokių ir panašių atvejų darbe esama ir daugiau. Geriau autoriui sekasi tada, kai baltų žodžių atitikmenys ar paralelės rumunų kalboje (kartais ir kitose Balkanų arealo kalbose, pavyzdžiui, albanų) jau yra svarstyti baltistų, pvz.: DR. *mal* 'upės, jūros, ežero krantas', alb. *mal*, *mal* 'kalnas' ir la. *mala* 'kraštas, briauna, pakraštys; (upės, ežero) krantas', s.lie. *malà*, dabartinėje kalboje pasitaikantis tik dūriniuose *lýmala*, *lýmallas*, adj. *lýmallas*, *-is* (p. 49–51); DR. *stíng*, fem. *-ã*: 1. adj. 'kairysis'; 2. subst. 'kairė ranka' (vediniai gali reikšti ir 'nerangus, nevikrus, gremėzdiškas'); pirmykštė reikšmė suponuojama 'standus, kietas'; alb. *stang*, *stàng* 'apstulbinti, sugluminti, priblokšti; sustingti (iš nuostabos); stingdyti' ir lie. *stàngùs* bei *stén-gti*, *stíngti*⁴ (p. 59–61); DR. *țárcă*, *sárcă*, alb. *sórrë* (< **k*orā) 'šarka' ir lie. *šárka*, sl. **sor-ka*. Tačiau net ir tais atvejais, kai baltų žodžių ryšys su DR. leksika konstatuotas baltistų Radulescu ne visada pavyksta įtikinti skaitytoją. Taip, ko gero, bus atsitikę ir su DR. *dóinã* 'eleginė daina', kurios kilmė labai įvairiai aiškinama. Autorius nepateikia rimtų

² Neretai tas *uo* gali būti ir apofoninės kilmės, pvz., lie. *suõsti* : *saūsas* : *sùsti* : *sūsta*, bet šių atvejų jokių būdų negalima tapatinti su *siúolas* tipo pavyzdžiais, kaip daro autorius.

³ Plg. Būga RR II 353 t.; Urbutis V. Baltų etimologijos etiudai. — V., 1981, p. 20, 33 t. (43 išnaša).

⁴ Apskritai, nekeliantis abejonių nei formaliu, nei semantiniu atžvilgiu yra lietuvių ir albanų minimų žodžių ryšys. DR. *stíng* reikšmių raida, rodos, dar reikalinga tvirtesnės argumentacijos.

argumentų, paneigiančių skolinimosi galimybę (greičiausiai iš lietuvių per slavus⁵).

Negalima nutylėti gana dažnų korektūros klaidų bei kitokių smulkių neapsižiūrėjimų, pateikiant baltų kalbų faktus, pvz.: pr. *spanxti* (p. 59, 104) 'kibirkštis' (reikėjo nurodyti ir originalo E 35 formą *Soanxti*); nežinia, iš kur paimti tokie „lietuvių“ kalbos žodžiai, kaip *plāce*, *plekson* (p. 57), *place*, *plekoneplekone*, *plekone* (p. 106), „latvių“ kalbos — *skipone*, *škautra* (p. 109). Lietuvių ir latvių žodžiams ypač trūksta (arba supainioti, ne ten žymimi) diakritinių ženklų (nosinių, taškiukų ant *ė*, priegaidžių, balsių ilgumo bei priebalsių minkštumo ženkliukų ir t.t.), pvz.: lie. *apspanges* (p. 104), *čirpsėjimas* (p. 24, 104), *góge* (p. 43, 104), *pleve* (p. 106) turėtų būti *apspaņges*, *čirpsėjimas*, *gógė*, *plėvė*; la. *kava* (p. 34, 108), *erglis* (p. 48, 108), *zvinaiņs* (p. 109) = *kāva*, *ērglis*, *zvinaiņs*. Klaidingai pateiktas A. Senno veikalo pavadinimas „Handbuch der lituanischen (= litauischen) Sprache“. Ta pati klaida prasprūdo ir į M. Niedermanno, A. Senno, F. Brenderio bei A. Salio žodyno pavadinimą. Itin daug klaidų privelta indekse, tekste šiek tiek mažiau. Taigi nemokantys baltų kalbų negalės šiuo darbu visiškai pasitikėti, turės žiūrėti originalų.

Nepaisant iškeltų trūkumų ir dvejonių, recenzuojama studija bus parankinis veikalas (ypač dėl gausios DR. medžiagos) studijuojantiems baltų ir dakų-rumunų kalbų ryšius. O apie Radulescu iškeltus bendrus šių kalbų leksikos elementus savo žodį turėtų tarti ir baltų etimologijos specialistai, kurie, remdamiesi pirmiausia kruopščia vidine baltų kalbų faktų analize, paremtų arba neparemtų studijos autoriaus nuomonę. Iš perspektyvesnių gretinimų būtų galima paminėti šiuos (kai kurie jų buvo pateikti ir kitų kalbininkų): DR. *brín-că* 'auglys; patinimas; pabrinkimas': lie. *brankà*, *brinkti*; DR. *gard* 'aptvėrimas, aptverta vieta; tvora': lie. *gařdas*; DR. *juvéte*

⁵ Plg. Urbutis V. Min. veik., p. 56 (6 išnaša).

'(smulki) žuvis' : lie. *žuvis*, la. *zivs* (dial. *zuvs*); DR. *pitpalác* 'putpelė' : lie. *pùtpela*, -ė ir kt. Nėra abejonės, kad net grynai baltistiniu aspektu viena kita Radulescu etimologija ar jos patikslinimas susilauks dėmesio, pavyzdžiui, *pùtpelės*, *tipénti* kilmės aiškinimai.

Be šios didelės studijos, žurnale skelbiami dar trys darbai tiesiogiai ar netiesiogiai susiję su baltistika. V. Pisanis straipsnyje „Dėl o kamieno vienaskaitos kilmininko: trakų-baltų elementas“ (p. 115–117) plėtoja mintį, kad baltų (tikriau – rytų baltų), slavų (ir trakų) *o*-kamienių daiktavardžių kilmininko galūnė vestina iš *-*ā*, atsiradusios dėl -*oo* ar -*aa* kontrakcijos, ir pagaliau iš senovinės galūnės *-*osjo* resp. *-*oso* (-*sĭ*- resp. -*s*- iškrito). Šį iškritimą, kaip pažymi ir pats autorius, nelengva paaiškinti. Be to, sunku patikėti, kad -*oo* kontraktacija būtų davusi pralie. *-*ā*, o ne *-*ō*, turėjusį išvirsti į lie. -*uo*.

W. R. Schmalstiegas („Prūsų ir hetitų ortografijos variantai“) aptaria keletą bendrųjų ortografijos problemų ir galimas fonologines ortografijos variantų interpretacijas mirusiose kalbose. Remdamasis fonemų /*e*/ ir /*a*/ neutralizacija pozicijoje po etimologinio **j* baltų kalbose, autorius analogiškai bando aiškinti *a* bei *e* varijavimą hetitų kalboje (šis kaitaliojimas anksčiau traktuotas kaip ablauto atspindys, net kaip balsių harmonijos reiškinys). Straipsnyje pateiktas ir alternatyvus aiškinimas: hetitų *a* vietoj etimologinio **e* rodą tendenciją centralizuoti balsį nekirčiuotoje pozicijoje⁶ ir turbūt kalbant *allegro* stiliumi, nors, kaip pažymima, nėra būdų nustatyti kirčio vietai, nebent tik etimologiškai. Pagaliau W. Schmalstiegas daro išvadą, kad negalima visų *e* ir *a* varijavimų aiškinti vienodai. Kur nėra griežtų normų, rašybos varijavimas gali būti vi-

⁶ Šia tendencija galėtume aiškinti ir kai kuriuos analogiškus baltų bei slavų kalbų faktus, plg. Hilmarsson J. On the Baltic 2d Sg. Thematic Ending. – *Baltistica*, 1978, t. 14 (1), p. 24.

sai įprastas dalykas, nesusijęs su jokiais tarimo skirtumais, o jeigu ir susijęs, tai tie skirtumai gali suponuoti „skirtingus kalbėjimo stilius (*lento*, *allegro*. – B. S.), tarimo greičius arba galbūt garsų pakitimus *in statu nascendi*“⁷ (p. 124). Be to, tikslūs ortografijos principai yra mūsų amžiaus kultūros palikimas, tad šių principų negalima primesti kitų amžių ir ypač kitų kultūrų atstovams, kuriems rašybos varijavimas gali būti ir gero stiliaus požymis, kaip mums žodžių ir sakinių struktūros kaitaliojimas tekste. Įdomi ir turbūt teisinga yra W. Schmalstiego (sekant R. Jakobsonu ir W. Dressleriu) mintis, kad *allegro* formos signalizuoja būsimus pakitimus kalboje (p. 122).

M. T. Ademollo Gagliano straipsnyje „Lietuvių *nėrōvė*, graikų *Νηρεὺς*, *Νηρηϊδες*“ (p. 131–139) diskutuoja su E. Fraenkeliu, tiesiogiai gretinusiu šiuos lietuvių ir graikų žodžius. Lie *nėrōvė* autorės laikomas naujadaru, ir su graikų kalbos minėtu žodžiu geriausiu atveju sietina tik jo šaknis. Kalbininkės teiginys motyvuotas detalia graikų ir lietuvių kalbų faktų analize, kuriai sunku ką nors prikišti. Pažymėtina pavyzdinga filologinė straipsnio kultūra – užkliuvo tik viena smulkmenėlė: (*juros*) *karalaitė* (p. 135) turėtų būti (*jūros*) *karalaitė*.

Tome dar išspausdintas F. Crevatino straipsnis „Pastabos apie Europos lingvistinę priešis-

⁷ Šis teiginys įsidėmėtinas ir baltų rašto paminklų tyrinėtojams. Apskritai, į kalbėjimo stiliaus arba tempo dalykus pastaruoju metu kai kurie baltistai ima atsižvelgti, ypač tai pasakytina apie dialektologus, paskelbusius net ir specialių tyrinėjimų, žr. Girdenis A., Lakienė V. Šiaurės žemaičių kalbėjimo tempas. – *Kalbotyra*, 1975, t. 27(1), p. 71–74; plg. Толстая С. М. Фонологический облик конца слова в одном жемайтском диалекте. – В кн.: Балто-славянский сборник. М., 1972, с. 135–139; Гирдянис А. [Рец.:] Балто-славянский сборник. М., 1972. – *Baltistica*, 1977, t. 13(1), p. 305.

torę“ (p. 1–13), kuriame, remiantis savo ir kitų (ypač W. P. Schmido) darbais, teigiama, kad indoeuropiečių kalbos centrinėje Europoje buvo vartojamos nuo senų laikų. Tuo pačiu metu priešistorinėje Europoje, be abejo, buvo kalbama ir neindoeuropiečių kalbomis. O. Trubačiovas rašo apie indų-iranėnų substratą Skitijoje („Indo-Arica Skitijoje“), p. 125–130.

Apžvalgų skyriuje rasime V. Salo informaciją apie estų literatūros vertimus į italų kalbą, pradėtus prieš šimtą metų (p. 141–145) ir D. Gheno straipsnį „Fenougristikos raida nuo 1975 m. iki dabar“ (čia išvardyti ir tarybinių mokslininkų darbai).

Po kronikos skyrelio (p. 155–158) recenzuojami 3 veikalai, tarp kurių ir V. Paulauskienės sudaryta literatūros rodyklė „Lietuvių kalbotyra“ 1969–1972 (V., 1977). Recenzentė M. T. Ademollo suminėjo gerą pluoštą neįtrauktų į rodyklę darbų, išskėlė vieną kitą spaudos klaidą. Iš tikro įvairaus pobūdžio praleidimų, apsirikimų ir kitokių trūkumų esama daug daugiau, negu tokio pobūdžio darbuose derėtų būti. Apie tai jau buvo gana išsamiai ir principingai rašyta⁸.

Kaip matyti iš šių pastabų, baltistikos bei su ja glaudžiai susijusiems klausimams „Ponto-Baltica“ pirmajame tome skiriama nemaža vietos. Tikėti, kad ir ateityje baltų kalbos susilauks deramo dėmesio, leidžia žurnalo redaktorių kolegija, į kurią įeina kaip tarptautiniai nariai M. Gimbutienė (Gimbutas) ir V. Rūkė-Dravinia, iš Italijos – V. Pisanis ir kt. baltistikai nusipelnę mokslininkai. Be to, žurnalo redakcijai priklauso M. T. Ademollo Gagliano – paskelbusi vertingų straipsnių baltų kalbų leksikologijos ir etimologijos klausimais. Visų Lietuvos baltistų vardu norėtusi palinkėti, kad Toskanos mokslų ir literatūros akademijos „La Colombaria“ graži iniciatyva neužgestų.

B. Stundžia

⁸ Žr. Urbutis V. [Rec.] – Baltistica, 1978, t. 14(2), p. 163–171.

J. Trypućko. O pewnym wypadku li tewsko-polskiej interferencji językowej w zakresie onomastyki (lit. przyrostek *-utis*, pol. *-uc*). – Uppsala Slavic Papers 5. Uppsala, 1982. – 101 p.

Knygos autorius Józefas Trypućko kilęs iš Vilniaus krašto, baigęs Vilniaus universitetą. 1936–1939 m. jis buvo lenkų kalbos lektorius Helsinkio universitete. Nuo 1939 m. gyveno Švedijoje, kur 1947 m. apgynė doktoratą iš slavistikos ir dirbo Upsalos universitete, iš seno garsėjusiam baltistinėmis ir slavistinėmis tradicijomis. Jis yra nemaža reiškėsis kaip polonistas ir slavistas, be kita ko, išleidęs lenkų kalbotyros 1948–1955 ir 1956–1965 m. bibliografijas, lenkų–švedų ir švedų–lenkų, taip pat lenkų–suomių kalbų žodynėlius. Dabar spausdinamas jo didelis (110 000 žodžių) švedų–lenkų žodynas. J. Trypućko tyrinėjo lenkų kalbos buv. Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje istoriją, ypač ryšium su A. ir F. Mickievičių, taip pat L. Kondratavičiaus-Syrokamlės raštų kalbos studijomis¹. Rinko medžiagą ir pradėjo rašyti didžiulį antroponimų, patekusių į Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės dokumentus iki XVIII a. pabaigos, žodyną. Daugiausia medžiagos sėmėsi iš dokumentų leidinio „Акты издаваемые Виленскою комиссиею для разбора древних актов“ I–XXXVII tomu, išleistų Vilniuje 1862–1912 m. Šios recenzijos autoriui 1983.III.26 laiške J. Trypućko pranešė, kad jau turi parašęs to žodyno 820 puslapių tekstą, iki antroponimo *Jerkowicz*. Žodyną turėjo sudaryti tik prievardžiai, t. y. pavardės,

¹ Trypućko J. Źródła języka Mickiewicza. – Adam Mickiewicz 1855–1955, Londyn, 1958, p. 315–348; to paties aut. La mouillure du *-c* final chez Mickiewicz (type *ojcieć, więć*). – Scando-Slavica, t. 3, 1957, p. 92–111; to paties aut. Pożyczki łacińskie w Pamiętniku Franciszka Mickiewicza. – Scando-Slavica, t. 11, 1965, p. 210–228; to paties aut. Język Władysława Syrokomli (Ludwika Kondratowicza). Przyczynek do dziejów polskiego języka literackiego w wieku XIX. – Uppsala, 1957. – 412 p.